

Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun Tasarısının Millet Meclisince Kabul Edilen Metnine Dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı Tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosunca Yapılan Değişikliğe İlişkin Millet Meclisi Adalet Komisyonu Raporu. (M. Meclisi : 1/108; C. Senatosu : 1/628)

(Not : C. Senatosu S. Sayısı : 913)

*Cumhuriyet Senatosu
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 7109 - 1/628*

25 . 4 . 1979

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 8 . 2 . 1979 gün ve 1475 sayılı yazınız :

Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun Tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni, Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunun 24 . 4 . 1979 tarihli 59 ncu Birleşiminde değiştirilerek ve açık oyla kabul edilmiş, dosya ilişikte sunulmuştur.

Gereğini rica ederim.
Saygılarımla.

Sırrı Atalay
Cumhuriyet Senatosu Başkanı

AÇIK OY NETİCESİ : 99

Kabul : 99

NOT : Değiştirilen maddeler :

MADDE 2. —
MADDE 5. —
MADDE 6. —
MADDE 9. —
MADDE 10. —
MADDE 11. —
MADDE 13. —
MADDE 14. —
MADDE 15. —

MADDE 17. —
MADDE 18. —
MADDE 20. —
MADDE 21. —
MADDE 24. —
MADDE 25. —
MADDE 26. —
MADDE 27. —
MADDE 29. —

MADDE 30. —
MADDE 37. —
MADDE 38. —
MADDE 39. —
MADDE 40. —
GEÇİCİ MADDE 2. —
GEÇİCİ MADDE 4. —
GEÇİCİ MADDE 5. —
MADDE 41. —

Adalet Komisyonu Raporu

Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

Esas No. : 1/108, 2/221

Karar No. : 104

29 . 5 . 1979

Millet Meclisi Başkanlığına

Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun Tasarısının Millet Meclisinin 7 . 2 . 1979 tarihli 45 nci Birleşiminde kabul edilen metni, C. Senatosu Genel Kurulunun 24 . 4 . 1979 tarihli 59 ncu Birleşiminde değiştirilerek kabul edildiğinden, dosya yeniden Komisyonumuza havale edilmiştir.

Komisyonumuz, Adalet Bakanlığının temsilcilerinin de katılımıyla C. Senatosunca ve Millet Meclisinde kabul olunan metinleri incelemiştir.

Mahkemenin kuruluşunu düzenleyen 2 nci madde ilgili C. Senatosu metninde Uyuşmazlık Mahkemesi göreceği işlere göre hukuk ve ceza bölümlerine ayrılmaktadır. Millet Meclisi metninde ise böyle bir ayırım yapılmamıştır. Komisyonumuz ihtisaslaşmanın önemini gözönünde tutarak C. Senatosu metnini benimsemiştir.

5 nci maddede; C. Senatosu metni; mahkemenin toplantı yerine açıklık getirdiğinden,

6 ncı maddede ise Başsavcı ve Başkanun Sözcüsü deyimlerinden ne anlaşılacağı daha açık biçimde düzenlendiğinden, Komisyonumuzca benimsenmiştir.

Başkan ve üyelerin reddine dair 9 ncu madde metni C. Senatosunca 44 sayılı Anayasa Mahkemesi Kuruluş ve Yargılama Usulleri hakkındaki Kanunun 44 ncü maddesine paralellik sağlayacak şekilde değiştirilmiştir. Komisyonumuz bu düzenlemeyi uygun bularak benimsemeye karar vermiştir.

2 nci Bölüm Başkanı Millet Meclisi metninde, «Uyuşmazlık Mahkemesine Başvurma Yolları ve İnceleme Kurulları» şeklindedir. C. Senatosu metninde ise son kısım «İnceleme kurulları» şeklinde değiştirilmiştir. «İnceleme kurulları» deyimini bölümünün muhtevasına daha uygun bulunduğundan Komisyonumuzca da benimsenmiştir.

C. Senatosu metninde 10 ncu maddenin başlığı «Olumlu görev uyuşmazlığı çıkarma» şeklinde düzenlenmiş ve maddede yapılan diğer değişiklikle de olumlu görev uyuşmazlığı çıkarmanın hukuk mahkemesinde en geç 1 nci oturumda, Ceza Mahkemesinde delillerin ikamesine başlamadan önce idari yargı yerlerinde de dilekçe ve savunma evresi tamamlanmadan önce yapılabilmesi benimsenmiştir.

Komisyonumuz C. Senatosunca başlıkta yapılan değişikliği, maddenin kapsamına daha uygun bularak, maddede yapılan değişikliği ise hakkın kötüye kullanılmasını önleyici mahiyette görerek aynen benimsemiştir.

Uyuşmazlık çıkarılamayacak hallerde ilgili 11 nci maddeye C. Senatosunca Anayasa Mahkemesinde açılan davalara ilişkin hükümler konmuştur. Komisyonumuz Anayasa Mahkemesinde açılan davalara ilişkin hükümlerin tasarıda yer almadığını gözönüne alarak C. Senatosunca yapılan değişikliği benimsemiştir.

13 ncü maddenin Millet Meclisince kabul olunan metninde yer alan «Tebliğ eder» ibaresi C. Senatosunca «Tebliğ edebilir» şeklinde değiştirilmiştir. C. Senatosu metni gerekli olmayan hallerde davaların uzamasını önleyeceğinden Komisyonumuzca benimsenmiştir.

14 ncü maddenin Millet Meclisince kabul edilen metninin 1 nci fıkrasında «Maddi ve hukuki sebepleri» deyimini yerine C. Senatosunca sadece «sebebi» ibaresi kullanılmıştır.

Olumsuz görev uyuşmazlıklarında hukuki sebebin aynı olmayabileceğini gözönüne alan Komisyonumuz C. Senatosunca yapılan değişikliği yerinde mütalâa ederek benimsemiştir.

15 nci maddenin Millet Meclisince kabul edilen metninde, olumsuz görev uyuşmazlıklarında ilgili kişi veya makamın, son kararı vermiş bulunan yargı merciine bu kararın kesinleştiği tarihten başlayarak bir ay içinde başvurabileceği hükme bağlanmıştır. C. Senatosu metninde ise bir aylık süre metinden çıkarılmıştır. Bir aylık süreyi kaçıran ilgili tarafın bir daha dava açması engelleneceğinden bu sürenin metinden çıkarılması Komisyonumuzca da uygun görülmüş ve C. Senatosu metni benimsenmiştir.

17 nci madde, C. Senatosunca 14 ncü madde ile uyum sağlayacak biçimde düzenlenmiştir. Komisyonumuz, 14 ncü maddede C. Senatosu metnini benimsediğinden 17 nci maddede de C. Senatosu metnini benimsemiştir.

18 nci maddenin Millet Meclisince kabul edilen metninde Uyuşmazlık Mahkemesinin işleri üç ay içinde karara bağlaması öngörülürken C. Senatosunca bu süre altı aya çıkarılmıştır. Uyuşmazlık Mahkemesinin iş hacmini gözönüne alan Komisyonumuz altı aylık süreyi daha uygun bularak C. Senatosu metnini benimsemiştir.

20 nci maddeyle ilgili Millet Meclisi metninde temyiz incelemesi yapan mahkemeler tek tek sayılmış C. Senatosu metninde ise sadece (Yüksek Mahkeme) ibaresi kullanılmıştır. Komisyonumuz ilerde temyiz incelemesi yapacak yeni mahkemeler kurulabileceği düşüncesiyle bu maddede C. Senatosunca yapılan değişikliği olumlu bularak benimsemiştir.

C. Senatosu 21 nci maddeyi 15 nci maddeye yaptığı değişikliğe uygun hale getirilmiştir. Komisyonumuz 15 nci maddede olduğu gibi bu maddede de C. Senatosu metnini benimsemiştir.

Hüküm uyuşmazlığını düzenleyen 24 ncü maddenin 1 nci fıkrasına C. Senatosunca hüküm uyuşmazlığının varlığının kabul edilebilmesi için aranan şartlara kararların aynı «sebebe» dayanması da eklenmiş 3 ncü fıkra ise 15 nci madde ile uyum sağlayacak şekilde değiştirilmiştir. Komisyonumuz bu maddenin C. Senatosunca kabul edilen metnini benimsemiştir.

25 nci maddede hüküm uyuşmazlıklarında uygulanacak inceleme kurulları düzenlenmektedir. Millet Meclisi metninde hukuk davalarında Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun uygulaması esası öngörülmektedir. C. Senatosu metninde ise bu hallerde Danıştay yargılama usulünün uygulanması hükme bağlanmakta ve madde buna göre düzenlenmektedir.

Komisyonumuz, Danıştay yasının da Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununa göndermede bulunduğu ve bugüne kadarki uygulamanın da bu yönde olduğunudikkate alarak C. Senatosu metnini benimsemiştir.

C. Senatosu 2 nci maddede de yaptığı değişiklikle Uyuşmazlık Mahkemesini bölümlere ayırdığından 26 ncı maddeyi de bu esasa göre benimsemiştir.

Komisyonumuz, Uyuşmazlık Mahkemesini bölümlere ayrılmasını kabul ettiğinden bu maddeyi de benimsemiştir.

27 nci maddede incelemede izlenecek sıra belirlenirken C. Senatosunca istemlerin önce «şekil» yönünden de inceleneceği hükme bağlanmıştır. Komisyonumuz bu değişikliği uygun bularak C. Senatosu metnini benimsemiştir.

Kararların kesinliği ve yayınlanmasını hükme bağlayan 29 ncu madde ile kararlar arasındaki çelişmelerin giderilmesini düzenleyen 30 ncu maddede C. Senatosunca 2 maddeyi de uyum sağlamak amacıyla yapılan değişiklikler Komisyonumuzca da benimsenmiştir.

Davaya katılanların taraf sayılmasıyla ilgili 37 nci maddede Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu ile paralellik sağlamak amacıyla C. Senatosunca yapılan değişiklik Komisyonumuzca benimsenmiştir.

Ödenecek ücretler ile araç, gereç ve sair ihtiyaçları belirleyen 38 ve 39 ncu maddelerde C. Senatosunca yapılan değişiklikler, mahkemenin işleyişine ve günün koşullarına uygun bulunarak benimsenmiştir.

Kaldırılan hükümleri sayan 40 ncı maddeye C. Senatosunca, 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin Uyuşmazlık Mahkemesiyle ilgili hükümleri de dahil edilmiştir. Komisyonumuz, bu ilaveyi uygun bularak benimsemiştir.

Geçici 2 nci madde ile bu kanun yürürlüğe girmesinden önce eski kanun hükümlerine göre Uyuşmazlık Mahkemesine başvuru işlere uygulanacak hükümler düzenlenmektedir. C. Senatosunca kabul edilen metinde uygulanacak usul kapsamı daha da genişletilmiş olduğundan bu maddede C. Senatosu metni Komisyonumuzca benimsenmiştir.

Millet Meclisince kabul edilen geçici 4 ncü maddede Uyuşmazlık Mahkemesinde bulunan eski defter ve dosyaların Anayasa Mahkemesine verileceği C. Senatosu metninde ise bu belgelerin mahkeme arşivinde saklanacağı hükme bağlanmaktadır.

Komisyonumuz C. Senatosu metnini uygulamadaki ihtiyaçlara daha uygun bularak benimsemiştir.

Geçici 5 nci madde Uyuşmazlık Mahkemesi başkan ve üyelerinin seçimi ile ilgilidir. Bu maddede C. Senatosu metni uygulamaya açıklık getirecek şekilde düzenlendiğinden Komisyonumuzca benimsenmiştir.

Yürürlük tarihiyle ilgili 41 nci maddede C. Senatosu metni benimsenmiştir.

Tasarının 1, 3, 4, 7, 8, 12, 16, 19, 22, 23, 28, 31, 32, 33, 34, 35, 36 ve 42 nci maddeleriyle geçici 1 nci ve 3 ncu maddeleri ve başlığı kesinleşmiş bulunduğundan üzerlerinde her hangi bir işlem yapılmamıştır.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına arz edilmek üzere saygıyla sunulur.

Adalet Komisyonu Başkanı ve

Bu Rapor Sözcüsü

Ankara

İsmail Hakkı Köylüoğlu

Kırşehir

Doğan Güneşli

Çorum

Muhalfim. Muhalefet şerhim eklidir.

M. Kemal Biberöglü

Kahramanmaraş

Hüseyin Doğan

Kastamonu

İ. Hilmi Dura

Nevşehir

İ. Etem Boz

Sivas

Tevfik Koraltan

Uşak

M. Selâhattin Yüksel

Trabzon

Lütfi Göktaş

(Oylamada bulunmadı.)

Zonguldak

Muhalfim.

Köksal Toptan

Zonguldak

Burhan Karaçelik

MUHALEFET ŞERHİ

C. Senatosunda yapılan en önemli değişiklik, Uyuşmazlık Mahkemesinde ihtisas ayırımı amacına dönük olarak hukuk ve ceza bölümü ihdas olunmasıdır. Bu ilke nazari olarak kalacak ve pratikte bir uygulama değeri kazanamayacaktır. Zira :

- Askeri hâkimler sadece ceza alanında uzmandırlar.
- Danıştaydan gelecek üyeler askeri hâkimler kadar, hatta daha çok hukuk alanına yabancı olabilirler. Çünkü hukuk tahsil etmemiş dahi olmaları muhtemeldir.
- Yargıtaydan gelen üyeler hukuk ve ceza genel kurulu içinden seçilmiş olsalar dahi, bu hâkimlerin Yargıtaya gelmezden önce her hangi bir belli uzmanlık dalında devamlı çalışma yapmamış olabilmeleri, hatta Yargıtayda hukuk ve ceza dairelerinde görev bölümü yapılırken de üyelerin cezadan veya hukuktan geldikleri hususuna her zaman riayet olunamaması mümkün olacaktır.

Buna mukabil hukuk davalarının ceza davalarına nazaran sayıca çok fazla olduğundan Uyuşmazlık Mahkemesinin hukuk bölümüne gelecek iş yoğunluğu ile, ceza mahkemelerinden gelecek iş yoğunluğu arasında denge olmayacağı için hukuk bölümünde iş birikmesi kaçınılmaz olacaktır ve işler sürüncemede kalacaktır.

d) Kaldı ki, bölümler arasındaki içtihat ihtilaflarının Genel Kurula çözme yetkisi verildiğine göre bu kurulda ihtisaslaşmaya uyulamayacak demektir.

e) Ayrıca mesela hukuk bölümünü oluşturan üye sayılarına göre iki asker üye, iki Danıştay üyesi ve iki Yargıtay hukuk üyesi katılacağından, çoğunluk, hukuk uzmanı olmayan üyelere bulunacaktır.

Çorum Milletvekili

Mustafa Kemal Biberöglü

MİLLET MECLİSİNİN KABUL
ETTİĞİ METİN

*Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi
Hakkında Kanun Tasarısı*

Mahkemenin Kuruluşu :

MADDE 2. — Uyuşmazlık Mahkemesi, bir başkan ile altı asıl, altı yedek üyeden kuruludur. Başkan, Anayasa Mahkemesince kendi asıl ve yedek üyeleri arasından seçilir. Bir asıl, bir yedek üye hukuk genel kuruluna katılan Yargıtay Başkan ve üyeleri, bir asıl bir yedek üye de ceza genel kuruluna katılan Yargıtay Başkan ve üyeleri arasından, Yargıtay Büyük Genel Kurulunca, iki asıl, iki yedek üye Danıştay dava daireleri başkan ve üyeleri, bir asıl bir yedek üye Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin hâkim niteliğine sahip üyeleri, bir asıl bir yedek üye de Askeri Yargıtay Başkan ve Üyeleri arasından, kendi genel kurullarınca seçilir.

Mahkemenin Toplanma Yeri, Tarihi ve Toplanma Dönemi :

MADDE 5. — Mahkeme, en az ayda bir kere Başkentte toplanır. Başkan gerektiğinde mahkemeyi ayda birden fazla toplantıya çağırabilir. Her iki du-

CUMHURİYET SENATOSUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN

*Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi
Hakkında Kanun Tasarısı*

Mahkemenin Kuruluşu :

MADDE 2. — Uyuşmazlık Mahkemesi bir Başkan ile oniki asıl, oniki yedek üyeden kurulur.

Uyuşmazlık Mahkemesi, hukuk ve ceza bölümlerine ayrılır. Hukuk Uyuşmazlıkları Hukuk Bölümünde, Ceza Uyuşmazlıkları Ceza Bölümünde karara bağlanır.

Her bölüm, bir Başkan ile altı asıl üyeden kurulur. Birlikte toplanan Hukuk ve Ceza Bölümleri, Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulunu teşkil ederler.

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu, bu Kanunla belli edilen görevleri yerine getirir ve ayrıca bölümler arasında çıkan olumsuz görev uyuşmazlıklarında görevli bölümü belli eder.

Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı, Anayasa Mahkemesince kendi asıl ve yedek üyeleri arasından seçilir. Bölümler ve Genel Kurul, Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanının Başkanlığı altında toplanır.

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümüne, Yargıtay Hukuk Genel Kurulunca kendi başkan ve üyeleri arasından iki asıl, iki yedek üye; Danıştay Genel Kurulunca dava daireleri başkan ve üyeleri arasından iki asıl, iki yedek üye; Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Genel Kurulunca askeri hâkim sınıfından olan daire başkan ve üyeleri arasından iki asıl, iki yedek üye seçilir.

Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümüne, Yargıtay Ceza Genel Kurulunca kendi başkan ve üyeleri arasından iki asıl, iki yedek üye; Askeri Yargıtay Genel Kurulunca daire başkan ve üyeleri arasından iki asıl, iki yedek üye; Danıştay Genel Kurulunca dava dairelerinde görev alan veya görev alma niteliği olan daire başkan ve üyeleri arasından iki asıl, iki yedek üye seçilir.

Bölümlerde ve Genel Kurulda toplantı yetersayısı, asıl üyelerin mazeretleri halinde yedek üyeler alınmak suretiyle sağlanır.

Mahkemenin Toplanma Yeri, Tarihi ve Toplanma Dönemi :

MADDE 5. — Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk ve Ceza Bölümleri ile Genel Kurul, Başkanın çağırması üzerine, Başkentte, mahkeme için ayrılan yerde

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

rumda da toplantı gündemi, toplantıdan en az üç gün önce raporlarla birlikte üyelere ve uyuşmazlıkla ilgili Başsavcı veya Başkanunsözcülerine ulaştırır.

Başkan, mahkemeye gelen işlerden tutuklu, tedbirli olanlarla yürütmenin durdurulması istemli bulunanlar gibi acele nitelikte olanların adli tatilden önce bitirilmesi için gerekli tedbirleri alır.

Toplantı dönemi, her yıl 6 Eylül'de başlar, 19 Temmuz'da biter.

Başsavcıların, Başkanunsözcülerinin Düşüncelerini Bildirmeleri ve Toplantıya Katılmaları :

MADDE 6. — İlgili olan Cumhuriyet Başsavcısı, Başkanunsözcüsü, görüşlerini yazılı olarak bildirirler. Bunlar, gerekli gördükleri veya mahkemece gerekli görülen durumlarda toplantılara gelerek sözlü açıklamada bulunurlar, oya katılamazlar.

Birinci fıkrada anılan görevliler, bu Kanuna göre yapacakları bütün işlemleri, kanunlar gereğince yardımcıları olan kişilere yaptırmaya yetkilidirler.

Bu Kanunda sözü geçen Başsavcılar deyimi, Cumhuriyet Başsavcısı ile Askeri Yargıtay Başsavcısını; Başkanunsözcüleri deyimi de Danıştay Başkanunsözcüsü ile Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başkanunsözcüsünü; ilgili Başsavcı deyimi konusuna göre, bir uyuşmazlıkla ilgili bulunan Cumhuriyet Başsavcısı veya Askeri Yargıtay Başsavcısını; ilgili Başkanunsözcüsü deyimi ise konusuna göre Uyuşmazlıkla ilgili bulunan Danıştay Başkanunsözcüsünü veya Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başkanunsözcüsünü anlatır.

Başkan ve Üyelerin Reddi :

MADDE 9. — Uyuşmazlık Mahkemesi Başkan ve üyelerinin reddine dair istemler, reddedilen üye katılmaksızın Uyuşmazlık Mahkemesince incelenir ve bu mahkemece ret konusu hakkında kesin karar verilir.

Uyuşmazlık Mahkemesinin toplanmasına engel olacak sayıda başkan ve üyenin reddolunması halinde, toplanma sayısını koruyacak surette, ret istemleri, reddolunanların en kıdemsiz olanından başlanarak incelenip karara bağlanır.

(Cumhuriyet Senatosunun Kabul Ettiği Metin)

toplanır. Toplantının gündemi toplantıdan en az üç gün önce, raporlarla birlikte üyelere ve uyuşmazlıkla ilgili Başsavcı veya Başkanunsözcülerine dağıtılır.

Başkan, mahkemeye gelen işlerden tutuklu, tedbirli olanlarla yürütmenin durdurulması istemli bulunanlar gibi acele nitelikte olanların adli tatilden önce bitirilmesi için gerekli tedbirleri alır.

Toplantı dönemi, her yıl 6 Eylülde başlar, 19 Temmuzda biter.

Başsavcıların, Başkanunsözcülerinin Düşüncelerini Bildirmeleri ve Toplantıya Katılmaları :

MADDE 6. — Yetkili veya ilgili olan Başsavcılarla, Başkanunsözcüleri görüşlerini yazılı olarak bildirirler. Bunlar gerekli gördüklerinde veya mahkemece gerekli görülen durumlarda toplantılarda sözlü açıklamada bulunurlar, oya katılmazlar.

Yukarıdaki fıkrada gösterilen görevliler, bu kanuna göre yapacakları işlemleri, kanunlar gereğince yardımcıları olan kişilere de yaptırmaya yetkilidirler.

Bu kanunda geçen Başsavcılar deyimi, Cumhuriyet Başsavcısı ile Askeri Yargıtay Başsavcısını; Başkanunsözcüleri deyimi, Danıştay Başkanunsözcüsü ile Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başkanunsözcüsünü; yetkili Başsavcılar veya Başkanunsözcüleri deyimi, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarmak için yargı merciinin görevine yöneltilen itirazı, hangi yargı yararına ileri sürülmüşse o yargımın Başsavcısını veya Başkanunsözcüsünü; ilgili Başsavcılar veya Başkanunsözcüleri deyimi, bir yargı merciinin bağlı olduğu yargı kolunun Başsavcısı veya Başkanunsözcüsünü anlatır.

Başkan ve Üyelerin Reddi :

MADDE 9. — Uyuşmazlık Mahkemesi Başkan ve üyeleri, tarafsız kalamıyacakları kanısını haklı kılan hallerin varlığı iddiasıyla reddolunabilir.

Uyuşmazlık Mahkemesi Başkan ve üyelerinin reddine ilişkin istemler, reddedilen üye katılmaksızın bölümlerce incelenir. Bölümler ret konusunda kesin karar verir.

Ret şahsidir. Bölümlerin toplantılarını engelleyen toplu ret istemleri dinlenmez.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

2. BÖLÜM

Uyuşmazlık Mahkemesine Başvurma Yolları ve
İnceleme Kurulları

Uyuşmazlık Çıkarma :

MADDE 10. — Uyuşmazlık çıkarma; adli, idari veya askeri bir yargı merciinde açılmış olan davada ileri sürülen görev itirazının reddi üzerine, ilgili Başsavcı veya Başkanunsözcüsü tarafından görev konusunun incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesinden istenmesidir.

Uyuşmazlık çıkarma isteminde bulunmaya yetkili makam; reddedilen görevsizlik itirazı adli yargı yararına ileri sürülmüş ise Cumhuriyet Başsavcısı, idari yargı yararına ileri sürülmüş ise Danıştay Başkanunsözcüsü, Askeri Adli Yargı yararına ileri sürülmüş ise Askeri Yargıtay Başsavcısı ve Askeri İdari Yargı yararına ileri sürülmüş ise Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başkanunsözcüsüdür.

Görev itirazının reddine ilişkin karara karşı itiraz yolunun açık bulunduğu ceza davalarında ret kararı kesinleşmeden uyuşmazlık çıkarma istenilemez.

Uyuşmazlık Çıkarılmayan Haller :

MADDE 11. — Aşağıdaki durumlarda uyuşmazlık çıkarılmaz.

a) Dava karara bağlanmış ve bu karar kesinleşmiş ise veya görevsizlik itirazını reddeden yargı yeri bu karardan dönerek görevsizlik kararı vermiş ve bu karar kesinleşmiş ise;

b) Sulh, vazgeçme veya kabul ile dava sona ermiş ise.

(Cumhuriyet Senatosunun Kabul Ettiği Metin)

2. BÖLÜM

Uyuşmazlık Mahkemesine Başvurma Yolları ve
İnceleme Kuralları

Olumlu Görev Uyuşmazlığı Çıkarma :

MADDE 10. — Görev uyuşmazlığı çıkarma; adli, idari ve askeri bir yargı merciinde açılmış olan davada ileri sürülen görev itirazının reddi üzerine ilgili Başsavcı veya Başkanunsözcüsü tarafından görev konusunun incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesinden istenmesidir.

Yetkili Başsavcı veya Başkanunsözcüsünün Uyuşmazlık Mahkemesinden istekte bulunabilmesi için, görev itirazının, hukuk mahkemelerinde en geç birinci oturumda, ceza mahkemelerinde delillerin ikamesine başlanmadan önce, idari yargı yerlerinde de dilekçe ve savunma evresi tamamlanmadan yapılmış olması ve yargı yerlerinin de kendilerinin görevli olduklarına karar vermiş bulunmaları şarttır.

Görev itirazının yargı merciince yerinde görülerek görevsizlik kararı verilmesi halinde, görev konusunun Uyuşmazlık Mahkemesince incelenebilmesi, temyizden bu kararın bozulmuş ve yargı merciince de bozmaya uyularak görevli olduğuna karar verilmiş bulunmamasına bağlıdır.

Uyuşmazlık çıkarma isteminde bulunmaya yetkili makam; reddedilen görevsizlik itirazı adli yargı yararına ileri sürülmüş ise Cumhuriyet Başsavcısı, idari yargı yararına ileri sürülmüş ise Danıştay Başkanunsözcüsü, Askeri ceza yargısı yararına ileri sürülmüş ise Askeri Yargıtay Başsavcısı, Askeri İdari Yargı yararına ileri sürülmüş ise bu mahkemenin Başkanunsözcüsüdür.

Görev itirazının reddine ilişkin karara karşı itiraz yolunun açık bulunduğu ceza davalarında ret kararı kesinleşmeden uyuşmazlık çıkarma istenemez.

Uyuşmazlık Çıkarılmayacak Haller :

MADDE 11. — Aşağıdaki hallerde uyuşmazlık çıkarılmaz.

a) Anayasa Mahkemesinin Yüce Divan sıfatıyla baktığı davalarda.

b) Anayasa Mahkemesine açılan siyasi partilerin kapatılması davalarında.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

Uyuşmazlık Çıkarma İsteminde Bulunmaya Yetkili Makamca Yapılacak İşlemler :

MADDE 13. — Uyuşmazlık çıkarma konusunda ki dilekçe ile ekleri kendisine ulaşan yetkili makam, gerekirse gelen dilekçedeki veya eklerindeki eksiklikleri tamamlattıktan sonra, uyuşmazlık çıkarmaya yer olmadığı sonucuna varırsa, dileğin reddine karar verir. Bu karar, ilgili kişilere veya makama ve ilgili yargı merciine, hemen tebliğ olunur. Bu karara karşı hiç bir yargı merciine başvurulamaz.

Uyuşmazlık çıkarılmasını gerekli gördüğü durumlarda yetkili makam, dilekçe ve eklerinin kendisine ulaştığı tarihten, şayet eksikleri tamamlamak yoluna gitmiş ve bu ekle gönderdiği yazıları on gün geçmeden postaya vermiş ise eksikliklerin tamamlandığı tarihten başlayarak en geç on gün içinde düzenleyeceği gerekçeli düşünce yazısını, kendisine gönderilen dilekçe ve ekleri ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine yollar ve ayrıca Uyuşmazlık Mahkemesine başvurduğunu ilgili yargı merciine hemen bildirir.

Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı, düşünce yazısıyla eklerini, görevsizlik itirazını reddeden yargı merciine göre ilgili bulunan Başsavcı veya Başkanunsözcüsüne tebliğ eder. Tebliği alan makam karşılık vermek isterse, yedi gün içinde yazılı karşılığını vermekle görevlidir.

Olumsuz Görev Uyuşmazlığı :

MADDE 14. — Olumsuz görev uyuşmazlığı bulunduğu ileri sürülebilmesi için adli, idari veya askeri yargı mercilerinden ikisinin tarafları, konusu, maddi ve hukuki sebepleri aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir.

Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca ve ceza davalarında ise ayrıca ilgili makamlarca ileri sürülebilir.

Yargı Mercince Yapılacak İşlemler :

MADDE 15. — Olumsuz görev uyuşmazlıklarında ilgili kişi veya makam, son kararı vermiş bulunan yargı merciine bu kararın kesinleştiği tarihten başlayarak bir ay içinde iki nüsha dilekçe ile başvurabilir.

Yargı mercii, dilekçenin bir nüshasını hukuk davalarında diğer tarafa, ceza davalarında ise sanığa, şayet başvuran sanık ise ilgili makama yedi gün içinde

(Cumhuriyet Senatosunun Kabul Ettiği Metin)

Uyuşmazlık Çıkarma İsteminde Bulunmaya Yetkili Makamca Yapılacak İşlemler :

MADDE 13. — Uyuşmazlık çıkarma konusundaki dilekçe ile ekleri kendisine ulaşan yetkili makam, gerekirse gelen dilekçedeki veya eklerindeki eksiklikleri tamamlattıktan sonra, uyuşmazlık çıkarmaya yer olmadığı sonucuna varırsa, istemin reddine karar verir. Bu karar, ilgili kişilere veya makama ve ilgili yargı merciine, hemen tebliğ olunur. Bu karara karşı hiç bir yargı merciine başvurulamaz.

Uyuşmazlık çıkarılmasını gerekli gördüğü durumlarda yetkili makam, dilekçe ve eklerinin kendisine ulaştığı tarihten, şayet eksiklikleri tamamlamak yoluna gitmiş ve bu ekle gönderdiği yazıları on gün geçmeden postaya vermiş ise eksikliklerin tamamlandığı tarihten başlayarak en geç on gün içinde düzenleyeceği gerekçeli düşünce yazısını, kendisine gönderilen dilekçe ve ekleri ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine yollar ve ayrıca Uyuşmazlık Mahkemesine başvurduğunu ilgili yargı merciine hemen bildirir.

Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı, düşünce yazısıyla eklerini, görevsizlik itirazını reddeden yargı merciine göre ilgili bulunan Başsavcı veya Başkanunsözcüsüne tebliğ edebilir. Tebliği alan makam karşılık vermek isterse, yedi gün içinde yazılı karşılığını vermekle görevlidir.

Olumsuz Görev Uyuşmazlığı :

MADDE 14. — Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğu ileri sürülebilmesi için adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir.

Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca ve ceza davalarında ise ayrıca ilgili makamlarca ileri sürülebilir.

Yargı Mercince Yapılacak İşlemler :

MADDE 15. — Olumsuz görev uyuşmazlıklarında ilgili kişi veya makam, son kararı vermiş bulunan yargı merciine bu kararın kesinleşmesinden sonra iki nüsha dilekçe ile başvurabilir.

Yargı mercii, dilekçenin bir nüshasını hukuk davalarında diğer tarafa, ceza davalarında ise sanığa, şayet başvuran sanık ise ilgili makama yedi gün için-

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

cevaplarını, varsa belgelerini de ekleyerek, vermek üzere tebliğ eder.

Yargı mercii, cevapları aldıktan veya cevap süresi geçtikten sonra, evrakı, eğer süresinde cevap verilmiş ise bunu da belirterek kendisi adli veya askeri adli yargı mercii olduğuna göre ilgili başsavcıya, idari yargı veya askeri idari yargı mercii olduğuna göre ilgili başkanunsözcüsüne yollar.

Olumlu Görev Uyuşmazlığı ve Uygulanacak Usul :

MADDE 17. — Olumlu görev uyuşmazlığı; adli, idari veya askeri yargıya bağlı ayrı iki yargı merciine açılan ve tarafları, konusu, maddi ve hukuki sebepleri aynı olan davalarda bu yargı mercilerinin her ikisinin kendilerini görevli sayan kararlar vermiş olmaları, görev kararlarına karşı itiraz yolunun açık olduğu ceza davalarında bu kararların kesinleşmiş bulunması durumunda meydana gelir.

Olumlu görev uyuşmazlığının çözümlenmesinde olumsuz görev uyuşmazlıklarına ilişkin usul kuralları uygulanır.

Uyuşmazlık mahkemesine başvurma istemini kapsayan dilekçe veya yazı ile eklerini alan ilgili başsavcı veya başkanunsözcüsü Uyuşmazlık Mahkemesine başvurunca, durumu her iki yargı merciine hemen bildirir.

Uyuşmazlık Mahkemesi Kararlarını Bekleme ve Sürelerin Durması :

MADDE 18. — Uyuşmazlık çıkarıldığı veya Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulduğu resmi yazı ile kendilerine bildirilen yargı mercii, Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar davanın görülmesini geri bırakır ve zamanaşımı süreleri ile öbür kanuni süreler veya hâkimin verdiği süreler, işin yeniden incelenmesine başlanacağı güne kadar durur. Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulduğunu bildiren yazının alındığı tarihten başlamak üzere üç ay içinde bu mahkemenin kararı gelmezse yargı mercii olumlu uyuşmazlıklar dışındaki durumlarda, davayı görmeye devam eder.

Uyuşmazlık çıkarılması için başvurulacağı bildirilerek yargı merciinden davaya bakmasının ertelenmesi istenemez.

(Cumhuriyet Senatosunun Kabul Ettiği Metin)

de cevaplarını, varsa belgelerini de ekleyerek, vermek üzere tebliğ eder.

Yargı mercii, cevapları aldıktan veya cevap süresi geçtikten sonra, evrakı, eğer süresinde cevap verilmemiş ise bunu da belirterek kendisi adli veya askeri ceza yargı mercii olduğuna göre ilgili Başsavcıya, idari yargı veya askeri idari yargı mercii olduğuna göre ilgili Başkanunsözcüsüne yollar.

Olumlu Görev Uyuşmazlığı ve Uygulanacak Usul:

MADDE 17. — Olumlu görev uyuşmazlığı; adli, idari ve askeri yargıya bağlı ayrı iki yargı merciine açılan ve tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davalarda bu yargı mercilerinin her ikisinin kendilerini görevli sayan kararlar vermiş olmaları, görev kararlarına karşı itiraz yolunun açık olduğu ceza davalarında bu kararların kesinleşmiş bulunması durumunda meydana gelir.

Olumlu görev uyuşmazlığının çözümlenmesinde olumsuz görev uyuşmazlıklarına ilişkin usul kuralları uygulanır.

Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma istemini kapsayan dilekçe veya yazı ile eklerini alan ilgili başsavcı veya başkanunsözcüsü Uyuşmazlık Mahkemesine başvurunca, durumu her iki yargı merciine hemen bildirir.

Uyuşmazlık Mahkemesi Kararlarını Bekleme ve Sürelerin Durması :

MADDE 18. — Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulduğu resmi yazı ile kendisine bildirilen yargı mercii, görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesince bir karar verilinceye kadar davanın görülmesini geri bırakır. Bu takdirde zamanaşımı süreleriyle öbür kanuni veya hâkim tarafından verilen süreler, işin yeniden incelenmesine başlanacağı güne kadar durur.

Şu kadar ki, Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulduğunu bildiren yazının alındığı günden başlamak üzere altı ay içinde bu Mahkemenin kararı gelmezse yargı mercii davayı görmeye devam eder. Ancak, esas hakkında son kararı vermeden Uyuşmazlık Mahkemesinin kararı gelirse yargı mercii bu karara uymak zorundadır.

Uyuşmazlık çıkarılacağı bildirilerek yargı merciinden davaya bakmanın ertelenmesi istenemez.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

Temyiz İncelemesi Yapan Yargı Mercilerinin Uyuşmazlık Mahkemesine Başvurmaları :

MADDE 20. — Daha önce Uyuşmazlık Mahkemesince yargı mercii belirtilmemiş olan bir davada temyiz incelemesi yapan Yargıtay, Danıştay, Askeri Yargıtay veya Askeri Yüksek İdare Mahkemesi, davanın adli, idari veya askeri adli yargının görevi dışında olduğu kanısına varırsa, incelediği kararı bozacak yerde, incelemeyi erteleyerek yargı mercii için belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurmaya karar verebilir.

Bu karar üzerinde yukarıki maddenin ikinci fıkrasında gösterilen işlemler yapılır.

Mahkemelerin Başvurmalarının İncelenmesinde Uygulanacak Usul :

MADDE 21. — Yukarıki maddeler uyarınca mahkemelerin gönderdikleri işlerin incelenmesinde Uyuşmazlık Mahkemesince, başvurma süresine ilişkin hüküm ayırık olmak üzere, olumsuz görev uyuşmazlıkları ile ilgili usul kuralları uygulanır.

3. BÖLÜM

Hüküm Uyuşmazlığı

MADDE 24. — 1 nci maddede gösterilen yargı mercilerinden en az ikisi tarafından, görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş, birbirine uymayan kararlar arasında hüküm uyuşmazlığının varlığının kabul edilebilmesi için; bu kararların aynı konuya ilişkin ve en az davacılarının aynı olması ve kararlar arasındaki uyuşmama yüzünden hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması gerekir.

Ceza kararlarında; sanığın, fiilin ve maddi olayların aynı olması halinde hüküm uyuşmazlığı var sayılır.

İlgili kişi veya makam Uyuşmazlık Mahkemesine başvurarak hüküm uyuşmazlığının giderilmesini isteyebilir. Bu halde, başvurma süresine ilişkin hüküm ayırık olmak üzere, olumsuz görev uyuşmazlığının çıkarılması ile ilgili 15 ve 16 ncı maddelerdeki usul kuralları uygulanır.

(Cumhuriyet Senatosunun Kabul Ettiği Metin)

Temyiz İncelemesi Yapan Yargı Mercilerinin Uyuşmazlık Mahkemesine Başvurmaları :

MADDE 20. — Daha önce Uyuşmazlık Mahkemesince yargı mercii belirtilmemiş olan bir davada temyiz incelemesi yapan yüksek mahkeme, davanın, davaya bakan mahkemenin görevi dışında olduğu kanısına varırsa, incelediği kararı bozacak yerde, incelemeyi erteleyerek yargı mercii için belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurmaya karar verebilir.

Bu karar üzerine yukarıdaki maddenin ikinci fıkrasında gösterilen işlemler yapılır.

Mahkemelerin Başvurmalarının İncelenmesinde Uygulanacak Usul :

MADDE 21. — Yukarıdaki maddeler uyarınca mahkemelerin gönderdikleri işlerin incelenmesinde Uyuşmazlık Mahkemesince, olumsuz görev uyuşmazlıkları ile ilgili usul kuralları uygulanır.

3. BÖLÜM

Hüküm Uyuşmazlığı

MADDE 24. — 1 nci maddede gösterilen yargı mercilerinden en az ikisi tarafından, görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş, birbirine uymayan kararlar arasında hüküm uyuşmazlığının varlığının kabul edilebilmesi için; bu kararların aynı konuya ve sebebe ilişkin ve en az davacılarının aynı olması ve kararlar arasındaki uyuşmama yüzünden hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması gerekir.

Ceza kararlarında; sanığın, fiilin ve maddi olayların aynı olması halinde hüküm uyuşmazlığı var sayılır.

İlgili kişi veya makam Uyuşmazlık Mahkemesine başvurarak hüküm uyuşmazlığının giderilmesini isteyebilir. Bu halde olumsuz görev uyuşmazlığının çıkarılması ile ilgili 15 ve 16 ncı maddelerdeki usul kuralları uygulanır.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

Hüküm Uyuşmazlıklarında Uygulanacak İnceleme Kuralları :

MADDE 25. — Hukuk davalarında ve idari davalarda, işin özelliğine ve ilgi derecesine göre Hukuk Usulü Muhakemeleri ve Danıştay Yargılama Usulü Kanunlarının ve Ceza davalarında Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun, bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri uygulanır. Ancak Uyuşmazlık Mahkemesi gerekli gördüğü hallerde veya istek üzerine tarafları dinleyebilir.

Cezaya ilişkin olmayan hüküm uyuşmazlıklarında Uyuşmazlık Mahkemesi anlaşmanın esasını da karara bağlar.

Ceza hukuku alanındaki hüküm uyuşmazlıklarında esasa ilişkin karar verilmeyerek sadece o davayı hangi mahkemenin görüşüp karara bağlayacağını belirlemek üzere görev uyuşmazlığı çözümlenir. Kazanılmış haklar saklı tutulur.

4. BÖLÜM

Uyuşmazlık Mahkemesi Görüşmeleri ve Kararları

Kurulun Toplanma ve Karar Verme Şartları ve İncelemelerin Kâğıtlar Üzerinde Yapılması :

MADDE 26. — Uyuşmazlık Mahkemesi, üye tam sayısı toplantıda bulunmadıkça görüşmelere başlayıp karar veremez, ancak kuruldaki eksik üyenin yeri o üyenin geldiği yargı merciinin yedek üyesi ile, bu olmazsa başka bir yedek ile doldurulur. Mahkeme, her toplantı dönemi başında, yıllık çalışma planını saptar.

Kurul incelemelerini dosya üzerinde yapar ve kararı çoğunlukla verir.

İncelemede İzlenecek Sıra :

MADDE 27. — Uyuşmazlık Mahkemesi, uyuşmazlık çıkarsa ve görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce süre bakımından inceler ve süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddeder.

(Cumhuriyet Senatosunun Kabul Ettiği Metin).

Hüküm Uyuşmazlıklarında Uygulanacak İnceleme Kuralları :

MADDE 25. — Hukuk alanındaki hüküm uyuşmazlıklarında Uyuşmazlık Mahkemesi, Danıştay Yargılama usulünün bu kanuna aykırı olmayan hükümlerini uygulamak suretiyle anlaşmazlığın esasını da karara bağlar.

Ceza alanındaki hüküm uyuşmazlıklarında Uyuşmazlık Mahkemesi, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun bu kanuna aykırı olmayan hükümlerini uygulayarak ve esasa ilişkin bir karar vermeksizin sadece o davayı hangi ceza mahkemesinin görüşüp karara bağlaması gerektiğini belirlemek suretiyle anlaşmazlığı çözer. Kazanılmış haklar saklı tutulur.

Uyuşmazlık Mahkemesi hüküm uyuşmazlıklarını dosya üzerinde inceleyerek karara bağlar. Gerekli gördüğü hallerde veya istek üzerine tarafları dinleyebilir.

4. BÖLÜM

Uyuşmazlık Mahkemesi Görüşmeleri ve Kararları

Bölümlerin ve Genel Kurulun Toplanma ve Karar Verme Koşulları ve İncelemelerin Kâğıtlar Üzerinde Yapılması :

MADDE 26. — Hukuk ve Ceza Bölümlerinde ve Genel Kurulda, üye tam sayısı hazır bulunmadıkça görüşmelere başlanamaz ve karar verilemez. Eksik üyenin yeri o üyenin geldiği yargı merciinin yedek üyesi ile, bu olmadığı takdirde başka bir yedek üye ile doldurulur. Mahkeme, her toplantı dönemi başında, yıllık çalışma planını yapar.

Bölümlerde ve Genel Kurulda incelemeler dosya üzerinde yapılır ve bu kanunda belli edilenler dışında çoğunlukla karar verilir.

İncelemede İzlenecek Sıra :

MADDE 27. — Uyuşmazlık Mahkemesi, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceler; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddeder.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

Kararların Kesinliği ve Yayınlanması :

MADDE 29 . — Uyuşmazlık Mahkemesi kararları kesindir. Mahkemenin ilke kararları ile Mahkeme Başkanının uygun göreceği önemli kararlar, Resmi Gazete ile yayımlanır.

Kararlar Arasındaki Çelişmelerin Giderilmesi :

MADDE 30. — Uyuşmazlık Mahkemesinin kararları arasındaki çelişmeler, mahkeme tarafından verilecek bir ilke kararı ile giderilir.

İlke kararları gerekçesiyle açıklanır.

İlke kararına konu olan durumlarda Uyuşmazlık Mahkemesinin toplantı yeter sayısı onbirdir. Asıl üyelerin mazereti halinde yedek üyeler katılarak toplantı yeter sayısı sağlanır. İlk toplantıda ilkeye ilişkin kararlar üçte iki çoğunlukla verilir. Bu çoğunluk sağlanamazsa ikinci toplantıda salt çoğunlukla yetinilir. Bir işte mahkemenin yerleşmiş içtihadına aykırı bir çoğunluğun gerçekleşmesi durumunda dahi ilke kararı verilmesi zorunludur.

Bir ilke kararının değiştirilmesi veya kaldırılması yeni bir ilke kararıyla olur.

İlke kararına yer olup olmadığına kendiliğinden veya ilgili Başsavcı veya Başkanunsözcüsünün gerekçeli yazısı üzerine Başkan ve asıl üyelerce yapılacak toplantıda karar verilir. Başkan, konuyu raportörlere veya üyelere birine de incelettirebilir.

İlke kararını gerekli gören başkan, çelişme doğuran kararları veya kökleşmiş içtihadı gösteren kararlardan biriyle yeni çoğunluğun görüşünü ve çelişme gerekçesini kapsayan bir yazıyı, istemde bulunandan başka Başsavcı ve Başkanunsözcülerine, belirteceği bir sürede görüşlerini bildirmek üzere yollar. İlke kararının görüşülmesi için üyelere dağıtılan gündeme Başsavcı ve Başkanunsözcülerinin süresi içinde verdikleri karşılıklarla onlara gönderilen yazı ve kararların örnekleri de eklenir. Gündemin dağıtıldığı gün ile görüşme günü arasında geçecek sürenin acele işler dışında 15 günden az olmaması gerekir.

Görev konusundaki ilke kararları; Uyuşmazlık Mahkemesini ve bütün yargı mercilerini, hüküm uyuşmazlıkları dolayısıyla verilecek esasa ilişkin ilke kararları ise yalnız Uyuşmazlık Mahkemesini bağlar.

(Cumhuriyet Senatosunun Kabul Ettiği Metin)

Kararların Kesinliği ve Yayınlanması :

MADDE 29. — Bölümlerin ve Genel Kurulun kararları kesindir. İlke kararları ile Başkanın uygun göreceği Bölümlerin kararları Resmi Gazetede yayımlanır.

Kararlar Arasındaki Çelişmelerin Giderilmesi :

MADDE 30. — Uyuşmazlık Mahkemesi Bölümlerinin kararları arasındaki çelişmeler, Genel Kurulca verilecek ilke kararları ile giderilir.

İlke kararları gerekçesiyle açıklanır.

İlk toplantıda ilkeye ilişkin kararlar üçte iki çoğunlukla verilir. Bu çoğunluk sağlanmazsa ikinci toplantıda salt çoğunlukla yetinilir. Bir işte, bölümlerin yerleşmiş içtihadına aykırı bir çoğunluğun gerçekleşmesi durumunda dahi ilke kararı verilmesi zorunludur.

Bir ilke kararının değişmesi veya kaldırılması yeni bir ilke kararıyla olur.

İlke kararına yer olup olmadığına bölümler karar verir. Başkan, konuyu raportörlere veya üyelere birine incelettirebilir.

Bölümlerin ilke kararını gerekli görmesi halinde, Başkan çelişme doğuran kararları veya kökleşmiş içtihadı gösteren kararlardan biriyle yeni çoğunluğun görüşünü ve çelişme gerekçesini kapsayan bir yazıyı, istemde bulunandan başka başsavcı ve Başkanunsözcülerine, belirteceği bir sürede görüşlerini bildirmek üzere yollar. İlke kararının görüşülmesi için üyelere dağıtılan Gündeme Başsavcı ve Başkanunsözcülerinin süresi içinde verdikleri karşılıklarla onlara gönderilen yazı ve kararların örnekleri de eklenir. Gündemin dağıtıldığı gün ile görüşme günü arasında geçecek sürenin acele işler dışında 15 günden az olmaması gerekir.

Görev konusundaki ilke kararları; Uyuşmazlık Mahkemesini ve bütün yargı mercilerini, hüküm uyuşmazlıkları dolayısıyla verilecek esasa ilişkin ilke kararları ise yalnız Uyuşmazlık Mahkemesini bağlar.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

Davaya Katılanların Taraf Sayılması :

MADDE 37. — Bir hukuk davasına taraflardan birisiyle birlikte işlem yapmak üzere katılanlarla bir ceza davasına usulünce katılanlar dahi bu Kanuna göre taraflara tanınan yetkileri kendisiyle birlikte işlem yapacakları tarafa veya savcıya bağlı olmaksızın kullanabilirler.

Ödenecek Ücretler :

MADDE 38. — Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı ve üyeleriyle yedek üyelerine, katılacakları her toplantı günü için aylık ve ödeneklerinden başka, her yıl Bütçe Kanunu ile takdir edilecek miktarda ücret ödenir.

Araç, Gereç ve Sair İhtiyaçlar :

MADDE 39. — Uyuşmazlık Mahkemesinin araç, gereç ve sair ihtiyaçları ile Başkan, üye ve yedek üyelerine verilen ücret Adalet Bakanlığı Bütçesine eklenecek ödeneklerden karşılanır.

Kaldırılan Hükümler :

MADDE 40. — 9 Temmuz 1945 gün ve 4788 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi Kurulması Hakkındaki Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce 4788 sayılı Kanun hükümlerine uyularak Uyuşmazlık Mahkemesine başvuru işlemlerinde 4788 sayılı Kanun uyarınca yapılmış işlemler

(Cumhuriyet Senatosunun Kabul Ettiği Metin)

Davaya Katılanların Taraf Sayılması :

MADDE 37. — Bir ceza davasına usulünce katılanlar dahi bu kanuna göre taraflara tanınan yetkileri kendisiyle birlikte işlem yapacakları tarafa veya savcıya bağlı olmaksızın kullanabilirler.

Ödenecek Ücretler :

MADDE 38. — Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanına aylık ve ödeneklerinden ayrı olarak her ay 400 gösterge rakamının Bütçe yasası ile saptanan katsayının çarpımı ile bulunacak miktarda ödenek verilir.

Başkanın mazereti halinde Uyuşmazlık Mahkemesine Başkanlık edene, toplantıya katılan Başsavcıya, Başkanunsözcüsüne veya görevlendirecekleri savcı ve kanunsözcülerine, Uyuşmazlık Mahkemesinin asıl ve yedek üyelerine katılacakları her toplantı günü için aylık ve ödeneklerinden ayrı olarak 25 gösterge rakamının her yıl bütçe yasası ile saptanan katsayının çarpımı ile bulunacak miktarda ödenek verilir.

Uyuşmazlık Mahkemesinin raportörlerine aylık ve ödeneklerinden ayrı olarak her ay 100 gösterge rakamının Bütçe yasası ile saptanan katsayının çarpımı ile bulunacak miktarda ödenek verilir.

Araç, Gereç ve Sair İhtiyaçlar :

MADDE 39. — Uyuşmazlık Mahkemesinin araç, gereç ve sair ihtiyaçları ile Başkan, Başkanın mazereti halinde Uyuşmazlık Mahkemesine Başkanlık eden üyeye, Başsavcı, Başkanunsözcüsü ile yardımcılarına, Uyuşmazlık Mahkemesinin asıl ve yedek üyelerine ve raportörlerine verilen ücret Adalet Bakanlığı Bütçesine eklenecek ödeneklerden karşılanır.

Kaldırılan Hükümler :

MADDE 40. — 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin Uyuşmazlık Mahkemesiyle ilgili hükümleri ve 9 Temmuz 1945 günlü 4788 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi Kurulması hakkındaki Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 2. — A) Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce, 4788 sayılı Kanun uyarınca Danıştay Başkanunsözcülüğüne veya Uyuşmazlık Mahkemesine intikal etmiş veya bakan veya valiler

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

geçerli olup geri kalan işlemler bu Kanuna göre yürütülür.

GEÇİCİ MADDE 4. — Bu Kanunun yürürlüğe girme tarihinden başlayarak en geç bir ay içinde Uyuşmazlık Mahkemesinin eski defter ve dosyaları Anayasa Mahkemesine verilir.

GEÇİCİ MADDE 5. — 2 ve 3 ncü maddelere göre Uyuşmazlık Mahkemesi Başkan ve üyelerinin seçimi işlemine hemen başlanır. Şu kadar ki, eski Başkan ve üyelerin görevleri Kanunun tümünün yürürlüğe girdiği tarihe kadar devam eder.

Yürürlük :

MADDE 41. — Bu Kanunun geçici 5 nci maddesi yayımı diğer maddeleri yayımını izleyen ikinci ayın ilk günü yürürlüğe girer.

(Cumhuriyet Senatosunun Kabul Ettiği Metin)

ce Danıştay Başkanunsözcülüğüne yollanmış olumlu görev uyuşmazlıklarına ilişkin işlemlerle, aynı yasanın 9 ncu maddesinde belirtilen onbeş günlük süre geçmemiş veya bu süre içinde Danıştay Başkanunsözcülüğüne gönderilmiş istemler eski kanun hükümlerine tabi kalırlar ve o kanun dairesinde işlem görürler.

Şu kadar ki, bu işlemler Hukuk Bölümünde karara bağlanır.

B) 4788 sayılı Kanun uyarınca olumlu görev uyuşmazlığı çıkarma yetkisi tanınmayanlara karşı hukuk mahkemelerinde açılan davalarda, daha önce görev itirazında bulunulmuş olsun veya olmasın, işin karara bağlandığı güne kadar olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılabilir.

C) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, görülmekte olan ceza davalarında veya idari yargı yerlerindeki davalarda 10 ncu maddenin 2 nci fıkrasında öngörülen evreler geçmişse, işin karara bağlandığı güne kadar olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılabilir.

GEÇİCİ MADDE 4. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Uyuşmazlık Mahkemesinde bulunan eski defter ve dosyalar Mahkemenin arşivinde saklanır.

GEÇİCİ MADDE 5. — 2 ve 3 ncü maddelere göre Uyuşmazlık Mahkemesi Başkan ve üyelerinin seçimi 31 ve 32 nci maddelere göre raporların ve kalem örgütünün oluşturulması işlemlerine hemen başlanır. Şu kadar ki eski Başkan ve üyelerin ve raporlarla memurların görevleri kanunun tümü yürürlüğe girdiği güne kadar devam eder.

Yürürlük :

MADDE 41. — Bu Kanunun geçici 5 nci maddesi yayımı, diğer maddeleri yayımı tarihinden 2 ay sonra yürürlüğe girer.

ADALET KOMİSYONUNUN GENEL KURULA TAVSİYELERİ

Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun Tasarısı

(Başlık kesinleşmiştir.)

MADDE 1. — Kesinleşmiştir.

MADDE 2. — Cumhuriyet Senatosu metninin 2 nci maddesi benimsenmiştir.

MADDE 3. — Kesinleşmiştir.

MADDE 4. — Kesinleşmiştir.

MADDE 5. — Cumhuriyet Senatosu metninin 5 nci maddesi benimsenmiştir.

MADDE 6. — Cumhuriyet Senatosu metninin 6 ncı maddesi benimsenmiştir.

MADDE 7. — Kesinleşmiştir.

MADDE 8. — Kesinleşmiştir.

MADDE 9. — Cumhuriyet Senatosu metninin 9 ncu maddesi benimsenmiştir.

MADDE 10. — Cumhuriyet Senatosu metninin 2 nci bölüm başlığı ve 10 ncu maddesi benimsenmiştir.

MADDE 11. — Cumhuriyet Senatosu metninin 11 nci maddesi benimsenmiştir.

MADDE 12. — Kesinleşmiştir.

MADDE 13. — Cumhuriyet Senatosu metninin 13 ncü maddesi benimsenmiştir.

MADDE 14. — Cumhuriyet Senatosu metninin 14 ncü maddesi benimsenmiştir.

MADDE 15. — Cumhuriyet Senatosu metninin 15 nci maddesi benimsenmiştir.

MADDE 16. — Kesinleşmiştir.

MADDE 17. — Cumhuriyet Senatosu metninin 17 nci maddesi benimsenmiştir.

MADDE 18. — Cumhuriyet Senatosu metninin 18 nci maddesi benimsenmiştir.

MADDE 19. — Kesinleşmiştir.

MADDE 20. — Cumhuriyet Senatosu metninin 20 nci maddesi benimsenmiştir.

MADDE 21. — Cumhuriyet Senatosu metninin 21 nci maddesi benimsenmiştir.

MADDE 22. — Kesinleşmiştir.

MADDE 23. — Kesinleşmiştir.

MADDE 24. — Cumhuriyet Senatosu metninin 24 ncü maddesi benimsenmiştir.

MADDE 25. — Cumhuriyet Senatosu metninin 25 nci maddesi benimsenmiştir.

MADDE 26. — Cumhuriyet Senatosu metninin 26 ncı madesi benimsenmiştir.

MADDE 27. — Cumhuriyet Senatosu metninin 27 nci maddesi benimsenmiştir.

MADDE 28. — Kesinleşmiştir.

MADDE 29. — Cumhuriyet Senatosu metninin 29 ncu maddesi benimsenmiştir.

MADDE 30. — Cumhuriyet Senatosu metninin 30 ncu maddesi benimsenmiştir.

MADDE 31. — Kesinleşmiştir.

MADDE 32. — Kesinleşmiştir.

MADDE 33. — Kesinleşmiştir.

MADDE 34. — Kesinleşmiştir.

MADDE 35. — Kesinleşmiştir.

MADDE 36. — Kesinleşmiştir.

MADDE 37. — Cumhuriyet Senatosu metninin 37 nci maddesi benimsenmiştir.

MADDE 38. — Cumhuriyet Senatosu metninin 38 nci maddesi benimsenmiştir.

MADDE 39. — Cumhuriyet Senatosu metninin 39 ncu maddesi benimsenmiştir.

MADDE 40. — Cumhuriyet Senatosu metninin 40 nci maddesi benimsenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Kesinleşmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Cumhuriyet Senatosu metninin geçici 2 nci maddesi benimsenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 3. — Kesinleşmiştir.

GEÇİCİ MADDE 4. — Cumhuriyet Senatosu metninin geçici 4 ncü maddesi benimsenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 5. — Cumhuriyet Senatosu metninin geçici 5 nci maddesi benimsenmiştir.

MADDE 41. — Cumhuriyet Senatosu metninin 41 nci maddesi benimsenmiştir.

MADDE 42. — Kesinleşmiştir.

